

Van Zandweghe, Verwilghen & Tack

Advocatenkantoor

De nieuwe wet op de esthetische geneeskunde

Dr. Sylvie Tack

Advocaat - Praktijkassistent UGent

OVERZICHT

- Situering
- Toepassingsgebied
- Bevoegdheden
- Patiëntenrechten
- Sancties
- Besluit

I. Situating

- Wet 23/5/2013 tot regeling van de vereiste kwalificaties om ingrepen van niet-heelkundige esthetische geneeskunde en esthetische heelkunde
- regelt:
  - de bevoegdheid om niet-heelkundige esthetische geneeskunde (NHEG) en esthetische heelkunde (EH) uit te voeren (oa via nieuwe beroepstitel);
  - de hierbij te respecteren patiëntenrechten
  - de oprichting Raad voor Medische Esthetiek
- Regeling inzake nieuwe beroepstitel NHEG (art. 10): nog niet in werking (uiterlijk 1/9/2014) (rest wel!)

- Gevolg van één van drie wetgevende initiatieven uit 2010, andere:
  - Wetsvoorstel inzake reclame voor cosmetische ingrepen (Senaat 5-61/1)
    - Leidde tot wet 6/7/2011 houdende een reclameverbod voor ingrepen van medische esthetiek
    - Maar vernietigd door Gw. Hof (arrest 22/5/2013)
  - Wetsvoorstel tot regeling van de instellingen buiten het ziekenhuis waar invasieve esthetische ingrepen worden uitgevoerd (Senaat 5-63/1)
    - Regelt de erkenningsnormen voor privé-klinieken
    - Nog ‘in behandeling’

II. Toepassingsgebied

- (1) *niet-heelkundige esthetische geneeskunde (NHEG)*:
  - elke niet-heelkundige technische medische ingreep
  - dmv. om het even welk instrument, chemische stof of hulpmiddel
  - met om het even welke energievorm doorheen de huid/slijmvliezen (incl. hulpmiddelen die laser klasse 4 en hoger of fel pulserend licht gebruiken)
  - waarbij zonder enig therapeutisch of reconstructief doel
  - vooral beoogd wordt het lichaamsuiterlijk van een patiënt om esthetische redenen te veranderen
  - Parl.WZH:
    - wel NHEG: toxine-injecties, hyaluronzuurbehandeling (vb. lippen opspuiten), laserepilatie
    - geen NHEG botox bij ooglidkramp
    - quid verwijdering pigmentvlek?

- (2) esthetische heekunde (EH):
  - elke heekundige ingreep
  - waarbij, zonder enig therapeutisch of reconstructief doel,
  - vooral beoogd wordt het lichaamsuiterlijk om esthet. redenen te veranderen
  - Parl. WZH
    - wel EH: liposuctie, borstvergroting en –verkleining
    - geen EH: goedaardige tumorverwijdering
    - maar wat als er terugbetaling is (vb. neus- of ooglidcorrectie?)

- nieuwe begrippen moeten ‘eenvoudig’ zijn (cfr. aanvankelijk Wetsvoorstel ‘(niet-)invasief’/’(niet-)terugbetaald door RIZIV’)
- maar nog steeds onduidelijkheden!
  - ‘zonder enig therapeutisch/reconstructief doel’ ?
    - vb. aangezichtscorrectie wegens negatief zelfbeeld
  - ‘vooral’ om esthetische redenen?
    - vb. borstverkleining wegens rugklachten én esthet. redenen?

III. Bevoegdheden

- Enkel de artsen bedoeld in de wet mogen NHEG en EH uitoefenen (art. 3)
  - Nieuw!! Wet die zegt welke medische handelingen artsen wel en niet mogen stellen (cfr. prof. autonomie)
- Uitbreiding def. 'geneeskunde' + onwettige uitoef. in KB nr. 78 (art. 4+5)
  - incl. gezondheidszorgdiensten 'om het uiterlijk van een patiënt om voornamelijk esthetische redenen te veranderen'
- Invoering nieuwe beroepstitel 'geneesheer specialist in de niet-heelkundige esthetische geneeskunde'
  - Uitbreiding lijst beroepstitels (cfr. KB 25/11/1991)
  - Sommige artsen zullen moeten kiezen!

- Bevoegdheden inzake NHEG en EH (art. 9-14):
  - geneesheer-specialist in de plastische, reconstructieve en esthetische heelkunde en geneesheer-specialist in de heelkunde: mag alle NHEG en EH doen
  - geneesheer specialist in de niet-heelkundige esthetische geneeskunde (nieuwe beroepstitel):
    - mag alle NHEG uitvoeren, behalve intramammaire inspuitingen
    - mogen de volgende EH uitvoeren:
      - haartransplantatie
      - lipofilling van alle lichaamsdelen (behalve de borststreek en met max. 10 milliliter ingespoten vloeistof per ingreep)

- geneesheer specialist in de dermato-venereologie
  - Mag alle NHEG uitvoeren, behalve intramammaire inspuitingen
  - Mag de volgende EH uitvoeren
    - haartransplantie;
    - dermabrasie
    - Liposuctie (max. 1l weggezogen materie per ingreep)
    - Lipofilling van alle lichaamsdelen, behalve de borststreek
- Tandarts
  - Mag alle EH en NHEG uitvoeren in de intra-orale regio
- schoonheidsspecialist met (nog te bepalen) erkende opleiding
  - Mag bepaalde epilatietechnieken (laser van klasse 4 of met fel pulserend licht) uitvoeren

- Bepaalde andere geneesheren-specialisten:
  - Mogen alle NHEG en EH uitvoeren binnen hun specialisme
  - specialist in de oftalmologie: de orbitopalpebrale regio
  - geneesheer specialist in de stomatologi: de lippen en de orale regio
  - geneesheer specialist in de otorhinolaryngologie: de oorschelp en nasale regio
  - geneesheer specialist in de gynaecologie-verloskunde: borstklier, buikwandregio en vrouwelijke geslachtsorganen
  - geneesheer-specialist in de urologie: mannelijke en vrouwelijke geslachtsorganen
  - geneesheer-specialist houder van de bijzondere beroepstitel van geneesheer-specialist in de mond-, kaak- en aangezichtschirurgie: gezicht en nek

- Bijzondere regeling voor huisartsen (art. 13)
  - Indien opleiding volgen tot geneesheer-specialist in de NHEG: mogen praktijk verder uitoefenen tijdens studies + tot 2 jaar na verkrijgen beroepstitel
  - Quid: waarom enkel deze beperking voor huisartsen? (vb. tandarts mag naast EH en NHEG wel gewone praktijk verder zetten). Discriminatie?
  - Quid: regel onlogisch? Huisarts mag vb. wel hechtingen op aangezicht doen (zelfs vergoed door het RIZIV), maar mag geen rimpel verwijderen/laserbehandeling terwijl schoonheidsspecialisten (met opleiding) dit wel mogen
- GSO's: mogen NHEG en EH uitvoeren indien wet dit toelaat voor betrokken specialisme (en onder de wettelijke toezichtvoorwaarden)

- Overgangsregeling (art. 24)
  - gedurende overgangperiode kan bijz. beroepstitel geneesheer-specialist in de niet-heelkundige esthetische geneeskunde verworven worden obv. relevante praktijkervaring, o.a.:
    - Min. 3 jaar voltijdse uitoefening NHEG of
    - Min. 5 jaar ‘rechtmatige’ praktijkervaring inzake NHEG of
    - Min. 5 jaar ‘regelmatige’ praktijkervaring: mogen verder NHEG uitoefenen of
    - Min. 5 jaar ‘regelmatige’ praktijkervaring inzake liposuctie: mogen verder lipo’s uitvoeren (max. 1l/ingreep)
      - Quid: waarom 1l/ingreep?
- Zolang regeling inzake nieuwe beroepstitel geneesheer-specialist NHEG niet in werking: artsen mogen alle NHEG + bepaalde EH uitvoeren (nl. haartransplantatie en bepaalde lipofilling)

III. Patientenrechten

- Wet Patiëntenrechten van toepassing op NHEG en EH (art. 8)
  - Cfr. vrije keuze, info, toestemming, dossierinzage, vertegenwoordiging,...
- Daarnaast specifieke patiëntenrechten (lex specialis)
  - (1) NHEG of EH bij minderjarigen
    - Enkel mits schriftelijk akkoord wettelijke vertegenwoordiger(s)
      - ◀-> WP: mondeling akkoord is voldoende en mature minderjarige kan zelf toestemmen (discriminatie?)
    - overleg minderjarige, vertegenwoordiger(s) en psychiater/psycholoog
      - ◀-> WP: privacy mature minderjarige en geen psych. overleg (discriminatie?)
      - quid: MvT: psych. moet nagaan of ingreep écht nodig is en gevolgen later leven, maar kan esth. arts dit ook niet? Waarde van overleg?
    - Schriftelijk verslag van overleg in dossier

– (2) *Uitgebreid recht op informed consent*

- Mee te delen inlichtingen (naast deze uit de WP):
  - technieken en omstandigheden van de ingreep
  - de zwaarste potentiële risico's en de eventuele zwaarste gevolgen en verwickelingen
    - Wat is 'zwaarste'? Wellicht altijd overlijden?
    <->'relevante' risico's volgens WP
    - Ook extreem zeldzame risico's (cfr. Cass. 26 juni 2009)
  - soort ingeplante materiaal of ingespoten product, met inbegrip van zijn benaming en eigenschappen (volume, afmetingen, hoeveelheid)
    - Vraag: hoever reikt dit? Vb. ook elk ingebracht medisch hulpmateriaal? elke ingespoten pijnstilling/sedativum?

- gegevens van de producent en, in voorkomend geval, de invoerder van het ingeplante materiaal/ingespoten product;
- identiteit en de beroepstitel van de beoefenaar of beoefenaars die de geplande ingreep zullen uitvoeren
  - wie valt hieronder? Ook verpleegkundigen, assistenten, enz.?
- gedetailleerde kostenraming (offerte) vanaf 1.000 euro (geïndexeerd)
  - Quid waarde raming? Bindend/niet-bindend? Wat indien tijdens ingreep vb. meer pijnstilling nodig is/complicatie waardoor hogere kosten (vb. langere assistentie anesthesist?)
  - Omzeiling mogelijk door kosten vb. op 950 euro te ramen en uiteindelijk 1.000 euro te vragen?

- Inlichtingen vermelden in schriftelijk verslag (IC-formulier)
  - Ondertekening door pt/vertegenwoordiger
  - Bewaring in dossier
- Extra voorwaarden voor EH:
  - infoplicht tijdens afzonderlijke consultatie (art. 18 §2)
  - Minimale overwegingstermijn van 15 dagen
    - tussen ondertekening IC-formulier en ingreep (art. 19 en 20, eerste lid)
    - In die periode verbod om ‘tegenprestatie’ of ‘financieel engagement’ te vragen of ontvangen (behalve honorarium consultatie)

– Quid provisies?

- ≠ interpretaties over ‘*in die periode*’ mag geen enkel financieel engagement gevraagd worden
  - ofwel ‘tot aan de ingreep’, dus nooit
  - ofwel ‘gedurende 15 dagen’, dus wel na 15 dagen
- Parl. WZH spreken steeds over ‘bedenktermijn’ + in aanvankelijke tekst stond er zinnetje voor, nl. *‘Van die termijn mag niet worden afgeweken, ook niet op vraag van de patiënt’*
  - > argument dat term ‘die periode’ slaat op de 15-dagentermijn en niet op ‘de periode tussen de ondertekening van het verslag en de ingreep’
  - > maar blijft twistpunt dat rechter bij eventuele discussie zal interpreteren
- Best duidelijke afspraken in IC-formulier en zeker 15 dagen wachten

- ‘no show-fee’ toegelaten
  - art. 77 Code: SV toegelaten indien niet-tijdige annulering afspraak
  - advies Orde 1998: bewijs schade (Vb. gereserveerde operatietijd, niet-herbruikbaar materiaal, personeelskost verpleegkundigen, enz.) + fout (niet tijdige annulering, geen overmacht)
  - Rb. A’pen 2010: € 90/gereserveerd operatie-uur boete bij niet-opdagen
  - best clause in IC-formulier

IV. Sanctions

- Indien (tand)arts gewoonlijk EH of NHEG uitoefent zonder daartoe wettelijk bevoegd te zijn: gevangenisstraf (1m – 1 jaar) en/of boete (€ 250 – € 10.000) (art. 21)
  - Opm: ‘gewoonlijk’ lijkt herhaling/systematiek te vereisen
  - Quid indien slechts enkele keer EH of NHEG buiten bevoegdheid (vb. beperkte nevenactiviteit)?
- Indien beoefenaar regels inzake IC schendt: gevangenisstraf (8d – 6m) en/of boete (€ 250 - € 5.000)
  - geen omzeiling mogelijk door kliniek provisie te laten vragen
  - Kliniek als medeplichtige/mededader strafbaar (ess. hulp)
- Indien niet-arts EH of NHEG: onwettige uitoefening GK (art. 2 KB nr. 78)

V. Besluit

- Wet bevat nog veel onduidelijkheden, vb.
  - wat is ‘zonder enig therapeutisch nut’?
  - Wat is ‘vooral’ om esthetische redenen?
  - Wat is ‘regelmatige’ en ‘rechtmatige’ praktijkervaring?
  - Wat zijn de ‘zwaarste’ risico’s?
- En mogelijk ook niet-gerechtigde discriminaties, vb.
  - Te verregaande beperkingen voor minderjarigen (cfr. tussenkomst psychiater, schriftelijk akkoord ouders, enz.)?
  - Verregaande beperkingen voor huisartsen: moeten huisartsenpraktijk stopzetten na 2 jaar
- Tot 2 januari 2014 tijd om vernietiging te vragen bij het Grondwettelijk Hof

